

Βρυξέλλες, 19 Ιανουαρίου 2024
(OR. en)

5428/24

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0463(COD)**

AG 6
JAI 60
FREMP 17
DISINFO 5
HYBRID 3
MI 43
DATAPROTECT 19
AUDIO 6
CONSOM 17
TELECOM 11
CODEC 82
IA 14

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Δέσμη μέτρων για την προάσπιση της ευρωπαϊκής δημοκρατίας – Συζήτηση προσανατολισμού

1. Στις 12 Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη μέτρων για την προάσπιση της δημοκρατίας. Αποτελείται από τα ακόλουθα:
 - i. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την προάσπιση της δημοκρατίας¹.
 - ii. Πρόταση νέας οδηγίας για τη διαφάνεια της εκπροσώπησης συμφερόντων για τρίτες χώρες² (στο εξής: «η προτεινόμενη οδηγία»).
 - iii. Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 1024/2012 και (ΕΕ) 2018/1724³ που συνοδεύει την προτεινόμενη οδηγία.
 - iv. Εκτίμηση επιπτώσεων⁴ που συνοδεύει αμφότερες τις νομοθετικές προτάσεις που αναφέρονται στα σημεία ii) και iii).

¹ Έγγρ. 16935/23 + ADD 1.

² Έγγρ. 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

³ Έγγρ. 17076/23.

- v. Σύσταση της Επιτροπής για συμπεριληπτικές και ανθεκτικές εκλογικές διαδικασίες στην Ένωση, και την ενίσχυση του ευρωπαϊκού χαρακτήρα και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- vi. Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την προώθηση της δραστηριοποίησης και της αποτελεσματικής συμμετοχής των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες χάραξης δημόσιας πολιτικής.
2. Η Επιτροπή παρουσίασε τα κύρια στοιχεία της δέσμης μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της προτεινόμενης οδηγίας και της συνοδευτικής εκτίμησης επιπτώσεων, κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Γενικές Υποθέσεις» (GAG) στις 9 Ιανουαρίου 2024, και τις δύο συστάσεις κατά τη συνεδρίαση της GAG στις 11 Ιανουαρίου.
3. Κατά τη συνεδρίαση της GAG στις 23 Ιανουαρίου, θα πραγματοποιηθεί προκαταρκτική συζήτηση σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία υπό μορφή «Ερωταπαντήσεων», στο πλαίσιο της οποίας οι αντιπροσωπίες θα έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν ερωτήσεις στην Επιτροπή και να ζητήσουν διευκρινίσεις από αυτήν.
4. Για την καθοδήγηση της εξέτασης της δέσμης μέτρων και, ειδικότερα, της λεπτομερούς εξέτασης της προτεινόμενης οδηγίας, θα πραγματοποιηθεί συζήτηση προσανατολισμού κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων στις 29 Ιανουαρίου. Με σκοπό την καθοδήγηση της συζήτησης προσανατολισμού, η Προεδρία συνέταξε ανεπίσημο έγγραφο, το οποίο περιλαμβάνει ερωτήματα.
5. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να λάβει υπό σημείωση το προαναφερθέν ανεπίσημο έγγραφο και τα ερωτήματα που αυτό περιλαμβάνει, ως έχουν στο Παράρτημα του παρόντος σημειώματος, και να τα διαβιβάσει στο Συμβούλιο.

⁴ Έγγρ. 16889/23 + ADD 3 + ADD 4· 17076/23 ADD 1 + ADD 2.

ΑΝΕΠΙΣΗΜΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βασική ανακοίνωση της δέσμης μέτρων για την προάσπιση της δημοκρατίας έχει διττό σκοπό: αφενός την εισαγωγή των νομοθετικών προτάσεων και των δύο συστάσεων, και αφετέρου την επανεξέταση της προόδου που έχει σημειωθεί από το 2020 όσον αφορά το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία.

Κάνοντας απολογισμό της υλοποίησης του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την δημοκρατία⁵, η ανακοίνωση εξετάζει τους τρεις πυλώνες του: 1) προστασία της ακεραιότητας των εκλογών και προώθηση της δημοκρατικής συμμετοχής, 2) ενίσχυση της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, και 3) αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό· και απαριθμεί τα επιτεύγματα σε καθέναν από αυτούς τους τομείς.

Επιπλέον, στην ανακοίνωση εξετάζονται οι πρόσφατες προσπάθειες για εδραίωση ευρωπαϊκής δημοκρατικής ανθεκτικότητας, προωθώντας τη χωρίς αποκλεισμούς δραστηριοποίηση και συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, και προσδιορίζοντας τις ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω της ΕΕ που είναι διαθέσιμες για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου αυτές να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να υλοποιήσουν έργα που συμβάλλουν στην προώθηση των αξιών της ΕΕ.

⁵ Έγγρ. 13678/20.

II. ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Η προτεινόμενη οδηγία για τη θέσπιση εναρμονισμένων απαιτήσεων στην εσωτερική αγορά σχετικά με τη διαφάνεια της εκπροσώπησης συμφερόντων που διενεργείται για λογαριασμό τρίτων χωρών και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 («η προτεινόμενη οδηγία») έχει δύο γενικούς στόχους: αφενός να διασφαλισθεί η ορθή λειτουργία της αγοράς της ΕΕ όσον αφορά τις δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων για λογαριασμό τρίτων χωρών και, ταυτόχρονα, να ενισχυθεί η διαφάνεια, η ακεραιότητα και η εμπιστοσύνη του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών σε σχέση με την επιρροή που ασκείται από τρίτες χώρες. Οι στόχοι αυτοί αναμένεται να επιτευχθούν με τη διευκόλυνση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων εκπροσώπησης συμφερόντων που ασκούνται για λογαριασμό τρίτων χωρών όταν αυτό γίνεται με διαφάνεια, και με τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με το μέγεθος, τις τάσεις και τους παράγοντες εκπροσώπησης συμφερόντων που διενεργείται για λογαριασμό τρίτων χωρών, αντίστοιχα.

Η προτεινόμενη οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταρτίσουν και να τηρούν εθνικά μητρώα με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας των δραστηριοτήτων εκπροσώπησης συμφερόντων που ασκούνται από οντότητες τρίτων χωρών, καθώς και να ορίσουν αρχές αρμόδιες για τα εν λόγω μητρώα. Επιπλέον, η προτεινόμενη οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν ανεξάρτητες εποπτικές αρχές αρμόδιες να εποπτεύουν τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην προτεινόμενη οδηγία και την επιβολή των εν λόγω υποχρεώσεων, καθώς και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις εποπτικές αρχές άλλων κρατών μελών, εφόσον έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο δυνάμει της προτεινόμενης οδηγίας.

Η προτεινόμενη οδηγία θα εφαρμόζεται σε οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες εκπροσώπησης συμφερόντων για λογαριασμό τρίτων χωρών ή ασκούν παρόμοιες δραστηριότητες και θα επιβάλλει υποχρεώσεις τήρησης αρχείων και καταχώρισης σε εθνικά μητρώα, καθώς και υποχρεώσεις γνωστοποίησης της καταχώρισης σε περίπτωση που οι οντότητες αυτές έρχονται σε επαφή με δημόσιους λειτουργούς. Πιο συγκεκριμένα, στόχος της οδηγίας είναι να καλύπτει δραστηριότητες που ασκούνται με στόχο να επηρεάσουν την ανάπτυξη, τη διαμόρφωση ή την εφαρμογή πολιτικής ή νομοθεσίας ή τις δημόσιες διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην ΕΕ. Οι επικουρικές δραστηριότητες, οι επαγγελματικές νομικές συμβουλές, οι διπλωματικές σχέσεις και οι συνεισφορές στην κύρια χρηματοδότηση εξαιρούνται καταρχήν, μεταξύ άλλων, όταν δεν σχετίζονται με δραστηριότητα εκπροσώπησης συμφερόντων. Στην προτεινόμενη οδηγία ορίζονται ως «οντότητα τρίτης χώρας» οι δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και όλες οι οντότητες των οποίων οι ενέργειες μπορούν να αποδοθούν σε μια τέτοια δημόσια αρχή.

Η προτεινόμενη οδηγία απαιτεί πλήρη εναρμόνιση, πράγμα που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν θα είναι σε θέση να διατηρούν ή να θεσπίζουν περισσότερο ή λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις διαφάνειας για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, ούτε διαφορετικές (διοικητικές) κυρώσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει ένα τυποποιημένο σύνολο δεδομένων που πρέπει να συλλέγονται, καθώς και απαιτήσεις για ένα συγκεκριμένο σύνολο δεδομένων που πρέπει να δημοσιοποιούνται, είτε μεμονωμένα είτε σε συγκεντρωτικό επίπεδο. Η Επιτροπή θα μπορούσε να τροποποιεί με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις τα δεδομένα που πρέπει να συλλέγονται ή τις πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται σε συγκεντρωτικό επίπεδο.

Τέλος, με την προτεινόμενη οδηγία θα τεθεί σε εφαρμογή ένα σύστημα εγγυήσεων για τις καταχωρισμένες οντότητες, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης ανεξάρτητων εποπτικών αρχών, ενώ προβλέπονται και πιθανές εναρμονισμένες κυρώσεις που θα περιορίζονται σε διοικητικές κυρώσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Οι ανεξάρτητες εποπτικές αρχές θα μπορούν να ζητούν τα αρχεία που τηρούν οι οντότητες είτε σε περιπτώσεις εικαζόμενης μη συμμόρφωσης⁶ είτε όταν οι οντότητες έχουν δυνητικά σημαντικό αντίκτυπο στον δημόσιο βίο και τον δημόσιο διάλογο (μέσω προσέγγισης βάσει κινδύνου που θα χρησιμοποιεί κατώτατα οικονομικά όρια). Οι ανεξάρτητες εποπτικές αρχές θα είναι επίσης υπεύθυνες για τη διασυννοριακή συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών και θα είναι σε θέση να επιβάλλουν διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

⁶ Η προτεινόμενη οδηγία τροποποιεί την οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος είναι σε θέση να προειδοποιούν τις εποπτικές αρχές που πρόκειται να συσταθούν από τα κράτη μέλη σχετικά με πραγματικές ή δυνητικές παραβάσεις των απαιτήσεων της πρότασης.

III. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

1. Τι πιστεύετε σχετικά με τα κυριότερα στοιχεία της προτεινόμενης οδηγίας, ιδίως όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της, και ειδικότερα τις δραστηριότητες και τις οντότητες τρίτων χωρών που πρέπει να καλύπτονται;
2. Τι αντίκτυπο προβλέπετε ότι θα έχει στα υφιστάμενα μητρώα διαφάνειας στο κράτος μέλος σας ή σε επίπεδο Ένωσης; Ειδικότερα, πώς κρίνετε τις διατάξεις της προτεινόμενης οδηγίας που θα εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν περισσότερο ή λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις διαφάνειας για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας;
3. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πρωτοβουλίες από το 2020 και μετά και την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή τους, υπάρχουν περαιτέρω μέτρα σε επίπεδο ΕΕ τα οποία θα εξετάζατε για την καλύτερη προστασία των δημοκρατιών μας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εκλογικών μας διαδικασιών και την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στη χάραξη πολιτικής;
